

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. C. W., A. J., D. S. J., J. Ł., D. P., A. P., B. B., L. S., R. A., J. S. S., K. B., A. W., A. K., R. R., M. H., Z. K.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w K.

o zapłatę wynagrodzenia za pracę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 kwietnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej powódki A. P. od wyroku Sądu Okręgowego

w Ś. z dnia 11 stycznia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od A. P. na rzecz Sądu Rejonowego w K. kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w Ś. oddalił apelację A. P. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 8 września 2015 r., którym oddalono jej powództwo przeciwko Sądowi Rejonowemu w K. o wynagrodzenie za pracę.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła: 1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: a) art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na wydaniu wyroku w oparciu o nieaktualny stan prawny, zastosowaniu przepisów ustaw nieobowiązujących w dacie orzekania, a to ustaw budżetowych na rok 2011, 2012,

2013 i 2014 oraz błędnym zastosowaniu reguły derogacyjnej *lex posterior derogat legi priori*, w sposób eliminujący zastosowanie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych i ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (dalej jako ustawa o kształtowaniu wynagrodzeń), a zastosowanie w to miejsce norm nieobowiązujących; b) art. 386 § 4 k.p.c. przez jego nieprawidłowe zastosowanie, a to poprzez nieuchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i nieprzekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo tego, iż Sąd ten nie przeanalizował materialnoprawnych podstaw żądań powódki, decydujących o istnieniu i wysokości roszczenia; 2) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 w związku z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 w związku z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej w związku z art. 14 i art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. - ustawa budżetowa na 2015 r. przez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, polegające na braku zastosowania obowiązkowej waloryzacji wynagrodzenia powódki w oparciu o przepisy ustaw budżetowych, nieobowiązujące w dacie orzekania oraz nieuwzględnienie okoliczności, że brak realizacji ustawowej waloryzacji w danym roku budżetowym nie wyłącza możliwości sądowej waloryzacji należnych pracownikowi świadczeń; b) art. 358 1 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 105 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń przez ich nieprawidłowe zastosowanie, polegające na braku rozważenia i zastosowania mechanizmu sądowej waloryzacji w stosunku do wynagrodzenia za pracę należnego powódce, w sytuacji gdy obowiązek waloryzacji został przewidziany w warunkach zatrudnienia powódki, a pozwany pracodawca nie

wypłacił powódce jako pracownikowi świadczenia w zwaloryzowanej wysokości oraz nieuwzględnienie, że w okolicznościach sprawy doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, co w świetle interesów stron i zasad współżycia społecznego uzasadniało przeprowadzenie sądowej waloryzacji świadczeń (waloryzacji *ex aequo et bono*); c) art. 18^{3b} §1 pkt 2 k.p. w związku z art. 18^{3c} § 1 i 2, art. 18^{3a} § 1 i 2 i art. 18^{3d} k.p. w związku z art. 105 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1, 1a i 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń przez ich nieprawidłowe zastosowanie, a to poprzez nieuwzględnienie okoliczności, że ustawowe zobowiązanie do waloryzacji wynagrodzenia pracownika i równoczesne wykluczanie przeprowadzenia tej waloryzacji prowadzi do nieprzejrzystego ukształtowania systemu wynagrodzeń grupy pracowników - kuratorów sądowych, a przez to naruszenia zakazu nierównego traktowania pracowników; brak uwzględnienia okoliczności, że arbitralność i dowolność w kształtowaniu wysokości wynagrodzenia prowadzi do dyskryminacji pracowników; brak zasądzenia żądanej kwoty, pomimo tego, że w stanie sprawy wyczerpane zostały przesłanki dyskryminacji powódki, przemawiające za zasądzeniem żądanej kwoty także jako odszkodowania.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) czy dopuszczalne jest rozstrzyganie o prawach i obowiązkach stron stosunku pracy w oparciu o przepisy ustaw budżetowych nieobowiązujących już w chwili orzekania, uchwalanych zgodnie z art. 219 ust. 1 Konstytucji na rok budżetowy i określanych w nauce prawa jako ustawy skonsumowane, bądź zrealizowane po upływie tego roku, a jeśli tak, to gdzie należy upatrywać podstaw ich dalszego obowiązywania; 2) czy ukształtowany w art. 14 ust. 1b ustawy o kuratorach sądowych w związku z art. 2 pkt 4, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń mechanizm waloryzacji świadczeń kuratorów sądowych, odwołujący się do przepisów ustaw budżetowych w danym roku budżetowym, eliminuje możliwość sądowej waloryzacji

świadczeń; 3) czy w zakresie pozostałej części niewypłaconego pracownikowi wynagrodzenia za pracę możliwa jest waloryzacja świadczeń według kryteriów określonych w art. 358¹ § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p.; 4) czy niespójność norm ustawowych określających zasady kształtowania wynagrodzenia pracowników sfery budżetowej, prowadząca do nieprzejrzystych zasad ich wynagradzania może podlegać ocenie sądów pracy z punktu widzenia naruszenia zasad równego traktowania pracowników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie spełnia warunków uzasadniających jej przyjęcie do rozpoznania, gdyż zagadnienia prawne, których wyjaśnienia domaga się skarżąca, zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. wyroki z dnia 22 listopada 2016 r., III PK 15/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 13/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 14/16). W wyroku z dnia 22 listopada 2016 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że corocznie uchwalane ustawy budżetowe obowiązują w kolejnych latach budżetowych, co jednak nie oznacza, że z upływem roku budżetowego przestają obowiązywać, choćby dlatego, że wszelkie roszczenia z danego roku budżetowego podlegają weryfikacji na podstawie przepisów adekwatnej rocznej ustawy budżetowej. Uznał, że sądy powszechne nie mają jurysdykcji do korygowania ani naprawiania ustaw budżetowych lub okołobudżetowych w celu usunięcia potencjalnych kolizji z ustrojowymi mechanizmami waloryzacji wynagrodzeń kuratorów sądowych. Sąd Najwyższy uznał, że mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę ukształtowany przepisami pragmatyk służbowych lub pracowniczych, ściśle regulujących zasady i wysokość ustalania wynagrodzenia za pracę w nawiązaniu do regulacji budżetowych, wyklucza waloryzację na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. Przepisy Kodeksu cywilnego mogą być bowiem w stosunkach pracy odpowiednio stosowane wyłącznie w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy i pod warunkiem ich niesprzeczności z zasadami prawa pracy. Dlatego mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę wyklucza waloryzację umowną albo jurysdykcyjną. Ponadto zauważył, że cywilna waloryzacja takich świadczeń na podstawie art. 358¹ § 3 k.c. i tak byłaby

możliwa tylko w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, podczas gdy na ogół przyjmuje się, że nawet utrzymująca się dłużej nieznaczna (ekonomicznie „umiarkowana”) inflacja pieniądza jest objęta normalnym ryzykiem kontraktowym, które w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań pieniężnych znajduje zaspokojenie zasądzonymi roszczeniami odsetkowymi. Ponadto, odnosząc się do rzekomego naruszenia zasady równego traktowania, Sąd Najwyższy zauważył, że ujawniony i kontestowany w skardze kasacyjnej stan rzeczy dotknął nie tylko kuratorów sądowych, ale w podobny sposób także innych zatrudnionych w wymiarze sprawiedliwości, w tym sędziów, prokuratorów oraz pracowników administracyjnych. Nie doszło zatem do nierównego traktowania ani dyskryminacji płacowej skarżącego w porównaniu z innymi zatrudnionymi w sektorze publicznym, którzy są wynagradzani z uwzględnieniem corocznych ustaw budżetowych. Wreszcie, ze względu na globalny kryzys finansowo-ekonomiczny w spornych okresach, wynagrodzenie nie wzrastało na ogół także w prywatnych sektorach zatrudnienia, przeciwnie - liczne grupy zatrudnionych godziły się często na brak podwyżek wynagrodzeń za pracę albo ze względów ekonomicznych niejednokrotnie traciły pracę.

Powyższe rozważania znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie, z uwagi na tożsamość stanu faktycznego i prawnego. W związku z tym brak jest publicznoprawnej podstawy do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej powódki, albowiem zagadnienia prawne, na które powołała się skarżąca, zostały wyjaśnione w orzecznictwie, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę wyrażonych tam poglądów.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.